

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egyes évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetések első díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

— Megjelenik minden szombaton. —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főgimnáziumi igazgató.

Felelős szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlér sora 20 fillér.

Küzdelem tovább.

A parlament körül eloszlott a katonaság s bevonták már a dunaparti palota tetejéről azt a kettős lobogót, mely a népképviselő „tanácskozás”-ának jeléül szolgált. Az ország házában nyugalom honol most, hogy némán hallgassa azt a küzdelmet, mely a periferiakon is megindult s előkészíti a törvénytelenségek megtorlásának harcát.

Nehéz, súlyos időkét élt még az ország; sokat szenvedett a hatalomtól századokon át s bekvizályokkal gyengítette a szükséges ellenállás erejét, de nem volt még példa arra, hogy saját népe tört volna — az alkotmány ellen. Volt idő, mikor tehetetlenné vált a nemzet a dinasztának a nemzeti szabadságot veszélyeztető törekvéseivel szemben, de akkor is gőrcsően szorongatta a törvény erejét, mely a megsemmisüléstől megoltalmazta. Generációk pusztultak el a közszabadság védelmében s türetek az üldöztetéseket, melyeket a hatalom a kőrt megtorlatlanul elkövethelet. Az országgyűlés szabadságát azonban e hatalom megtámadni sohasem merete, sőt szentesítéssel látta el az országgyűlést, melyek a folytonos sérelmek megújulása ellen védekeztek. De most a magyar többségi párt diadalmammal ajánlja fel törvényjavaslat alakjában a királynak azt az eszközt, mellyel az alkotmányos szabadság meglevő foszlánya is értékelenné tehető.

Törvényjavaslatot készített a kormány, mely felhatalmazza a parlamenti többséget, hogy megsemmisítse a választókerületek ellenzéki kép-

viselőinek mandátumát s kizárhassa az újabb megválasztás lehetőségét is.

Schol a világon nem adott még nemzet oly jogot a többség kezébe, mely a képviselői jogot korlátlanul hatálytalaníthassa. Nem merült fel ez a gondolat még ott sem, hol a nemzeti jogok birtoka teljes s nincs küzdelem király és nemzet között.

Nálunk a többség a nemzeti törekvések háttérbe szorítását s a király követelésének teljesítését hirdette mindig. Lehetővé tette ezzel azt, hogy a királyi hatalom „alkotmányos” formában kapja meg azt, a mit önkényesen elérni sohasem tudott. De mivel a nemzet vágyainak teljesítése nélkül olyan követeléseket támasztott a hatalom, melyeknek megszavazását az ellenzék megakadályozta, lehetetlen akarla most tenni azt is, hogy a jövőben ellenállást fejthesen ki. Megmutatta a királynak így azt a módozatot, mellyel a nemzeti követeléseket „bolygató” egész ellenzék törvényesen kiírható, s biztosítható a jövőre is a többségnek ama szolgálatkészége, mellyel a hadsereg szükségleteit ellenkövetelések nélkül megszavazta. A mandátum fosztó javaslatnak még gondolata is bűn volt tehát a nemzet ellen, mert ha most megem valósul, még akkor is megmarad, mint — eszme, mely mindig kísérteni fog, valahányszor a nemzeti akaratot képviselő kisebbség a többség ellen szegül. Az elért „eredmény” biztosítása érdekében tehát oly lépést tett a kormány, melynek következményei most be sem láthatók.

Mi fog elkövetkezni a jövőben, ha a többség megfoszthat önkényesen képviselői meg-

biztatásától bárkit, aki nem tetsző módon teljesíti kötelességét? A közélet romlottságának legnagyobb fokát nem akkor érjük-e meg, midőn a többség hatalmának megtartása kedvéért megsemmisíteti ezt az ellenzékét, mely esetleg az egész ország politikai rokonszenvét bírja? Nem felháborító volna-e az, hogy a mai elavult és megromlott választási rendszerrel a többségi pártba mindig nagy számmal bejutó s a hatalom pénzén lekötött emberek benthassanak meg minden nemzeti küzdelmet?

Lehetetlen, hogy az uralmon levő rendszer jóhiszemű követői lelkük mérlegében ne latolgatnák mindez eshetőségeket, melyek a nemzeti lét minden feltételeit veszélyeztethetik.

Mire fog vezetni ez, ha a javaslat törvényre válik, — tudni nem, csak sejtteni lehet. A mandátumtól megfosztott képviselőt a választópolgárok önérzete fogja újból helyen megtartani, mely törekvés a hatóságokkal való összeütközést kikerülhetetlenné teszi. A többszörös elközbás pedig épen azon mértékletlen politikai harcokat állancsítja, melyeknek megcsendesítését célozza a hatalom. Ha pedig az erőszakosság tovább tart, ugy a törvény ellenére fogják egyes kerületek a képviselőségéből kirekesztetteket újból megválasztani, vagy pedig ezek nem fogják elismerni a mandátumfosztás érvényességét s mindkét esetben helyet követelnek az országgyűlés házában, a minck megakadályozására újból rendőrséget fog a hatalom igénybe venni.

Hát képzeltető parlamentárizmus, melynek működése csak a karhatalom folytonos alkalmazásával biztosítható? Lehet-e annak a po-

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCÁJA.

Az egér.

Írta: Lázár István.

Az ébresztőóra perregni kezdett: keljen föl, tanár ur... de Vas Andrást tanár ur már lemm volt és bele-nevetett a labórába. Mosolygó képeről peregve hulltak a hideg vizgyöngyök, s hogy a falba koppantak, mesét susogtak, de tilkozatos beszédüket nem értette meg Vas Andrást tanár ur, mert ő csak egyszerű egészséges ember volt s a II/b. osztályban a számtant tanította.

A vastag, bolyhos kendőt arcára terítette s most már dudorászni kezdett. Mind azt mondják, nincs Szegeden boszorkány... Ezt a régi, kedves nótát minden reggel pontos három és fél percig dalolta. de a fojtott hangok a kendőburkok alól ma valamivel vidámabban hangzottak. Ha valaki most emiatt kérdést intézett volna Vas Andrást tanár urhoz, ezt a választ kapta volna: vannak ugyanis vidám és kevesebb vidám napok, sőt vannak örömteljes napok is, melyek rendszerint fordulópontot képeznek az egyén életében...

Mikor a harmadik sort ismételte: engemet is megfogott egy boszorkány... a lést megállott a kezében s hosszan és szerelmesen gondolt a csinos, fiatal Adorjáné asszonyra, kinek az ura ezelőtt két évvel, véletlen baleset folytán meghalt, s akinek ő ma csokrot visz és megmondja nyíltan: asszonyom, szabad e remélnem aranyos kacsóját?...

Vakító-fehér mezt öltött, vadonatúj gallért s fekete-csokros nyakkendőt csatolt rá. Fekete ruhájáról az utolsó pihét is lekeltte, azzal lement egy éke-

zöbe kuglófos kávéra, arra való tekintettel, hogy vannak örömteljes napok, melyek rendszerint fordulópontot képeznek az egyén életében...

Az ég tele volt napsugárral. Szive tele volt boldogsággal. Bement egy virágüzletbe s pompás csokrot vásárolt. azzal megindult a Jánoshegy felé, hol egy olcsó villácskában lakott a csinos özvegy asszony. Kírt a városból s neki sügött a felér hegyi-utnak. Akácok és orgonabokrok között vezetett föl az ut. A levegőben sűrűn, szinte cseppfolyósan terjengelt az édes orgonaill. Virágok, szabad rétek, kék ég, napsugaras perspektívák gyönyörködtettek, de mindezeknél szebb volt az a gondolat, hogy ő virágot visz, szerelmet vall s ma édes, szerelmes asszonyszívet hódít...

Susogó szellők rebentek ki a bokrok alól s gyöngéd női kezékként cirógatták végig. S most arra gondolt Vas Andrást tanár ur, hogy száz forinttal javították a fizetését. Keltessen szépen megélnék belőle. Megszabadul a háziasszonyok zsarnokságától, boldog, pulis fészek lesz ezután, hol elfelejti azt a sok kellemetlen percet, mit a nebulók szereznek neki a számtanórákon.

Jó ember volt Vas Andrást tanár ur. Nem volt poéta, de tudott gyöngéden érezni. Becsületlen lélekkel szerelte a szépet és a nemeset, az volt minden álma, hogy a hivatásának s egy kedves, szerető feleségnek élhessen. Szétnézett a világban s ugy találta, hogy az ő lelkivilágának Adorjáné felel meg leginkább. Csupa gyöngédség és asszonyi báj; ami pedig a testi szépséget illeti, egyszerűen tetet őtől angyal. Karcsu. Szóke. Kékszemű. Aranyhajú. Hogy szinte kár egy ilyen egyszerű embernek!

Nevelett Vas Andrást tanár ur. Dehogy kár! Ugy fognak élni, mint az angyalok az égben. Csak már tud volna azon az édes-néhez percnél, mikor a nő a döntő szót kimondja!

Egy kicsit elkomorodott. Nehéz a vallomás is... noha tudja, hogy kellő visszhangra fog találni, hiszen a kedves asszonyka erősen kifejlődött rokonszenvének száz esetben is tanujelét adta. És ez a tudat megvigasztalta. Megszorította a csokrot s ment fölfelé bátran, diadalmasan a nyíló orgonák közt.

Elfogódott szíve, de ünnepélyesen lépett a villa udvarára. Jó gazdasszonyok tisztá a háza tája... Mosolygott s egy végső átgondolással meg egyszer rendezte azokat a szép mondatokat, amiket előre föl-épített otthon; megigazította cvikkerjét és belépett a vadszőlős, árnyas verandára.

— Ah, tanár ur, minő szerencse! — mosolygott rá a szép, fiatal asszony s mind a két kezét feléje nyújtotta. Ragyogott a szeme, mint a tündöklő drágákó.

— Kezet csókolom...

Forró imádatlalt csókolta meg azt a parányi fehér kezét, mely ezután neki fog ebedécskét főzni... Zavartan, de azért kecsesen nyújtotta át a csokrot.

— Asszonyom...

A szép mondat nem jutott eszébe. De az asszony kisegítette.

— Ó, milyen kedves maga! Micsoda gyönyörű rózsák... Nos, jöjjön, jöjjön, üljön le, kedves tanár ur...

Bevezette a szobába s letessékelte a legpuhább fotelba.

— Valóban kedves magától, hogy rám is gondol. De mondja csak! Komoly kérdés...

— Tessék... — mosolygott a tanár.

— Mi az oka, hogy mostanában oly ritkán örvendeztet meg látogatásával?

Három nappal azelőtt volt ott. Jó két óraoshozzat. Elbámult hát Vas Andrást tanár ur, hogy ime! Azt gondolta azután: jól indul... Forma kedvéért mentegetődzött:

Méltóztassék elhinni, sok a dolgom...

litikai rendszernek hosszú fennmaradása, mely az országgyűlés tagjai szabadságának megtámasztására akkor kér törvényes felhatalmazást, mikor azt ezen felhatalmazás nélkül is már előbb elkövette?

Nincs szükség a magyar parlamentben arra, hogy rendőrséggel fekezzék meg az ellenzékét, mert az nem lejtethi ki ellenállást, ha azt nem segíti — a nemzeti közvélemény ereje. Ha pedig a karhatalmas mégis alkalmazkodik, úgy ezt csak azért teszik, hogy az uralmon maradási biztosítsák a nemzeti akarat képviselete nélkül is.

Az ország nem nyugodhat meg addig, míg ez a sötét politika képviselőivel együtt a vizsgatérre képtelenül téve, meg nem semmisül.

A képviselőház szünete alatt a kizárt képviselők bizalmat és kitartásra buzdítást nyerne kerületeikben az őszszel újból meginduló harcokhoz, melyek az ellenzék küzdelmének sikerét kell hozni.

Mi az oka, hogy a gyakorlati életben az iskola vallásérkölcsei nevelése nem érvényesül?

Iria: Füstös Sándor.

(Folytatás)

Állami posta hordja a modern sajtó termékeit. A rendőrség és hatóságok felügyelete alatt éneklik a ledér kupákat és szabadon röpöknek a frívól képes lapok, betelözve a modern Nie Carter és Sherlock Holmes gyöngyével. A sexualis rend ellenességek, fertőzések, leány és becsület vasár virágzik. — Mert a bűn a legjobb vigézet választotta az alkoholban. Az alkohol elaltatja a lelkiismeretet, felkorbácsolja a vért s akkor aztán kész az aldozat és dráma.

A gyermekek sokasága a családokban ma már nem Isten áldása, hanem teher s a rohamosan terjedő egyke rendszernek nem lehet gátat vetni. — A gyermek, illetve magzat elhajtástól már nem irózik a pénz lesó baba.

Az igazságszolgáltatás orgiákat ül az anyagiokosság és felmenti a hobortós asszony férjét, ha egy tisztességes család reménységét felesége kedvéért elpusztítja. 2—3 évi, részben kényelmes ülés egy-egy élet ára. Statisztikai adatok beszélnék az emberölés, rablóiállóság, csalás, úszora, perversitás stb. számbeli nagyságokról.

A napi sajtó mundekeiről részleteket ad és nagyon sokszor dicseri a bűnök ügyre végrehajtott. Beszámol a humanus ítéletekről, melyek a prokátor szofizmak hatása alatt, talán egy-egy ügyvédi carier megalapítása kedvéért hoztak.

Mert igaz, szereti a magyar törvényhozás a független bíróságot hangzatosítani, — de nem emeli fel dotációjával oda a hová felemelte pl. az angol.

Az alkohol degenerálja erkölcsileg és tesileg a jövő nemzedékét. S mert az emberben a romboló ösztönt szokta ébresztetni, képes a pusztá negatívokra épített elvek táborát növelni, közös gyűlöletre a társadalmi read ellen.

Maga az állankormány is önző.

Egy adag sacharin, strichnin, vagy szublimáj engedély nélküli forgalomba hozatalát szigorúan bünteti. Sőt még az etelmi szerek eladása is időbeli korlátok közé van szorítva. Ellenben az alkoholt a napnak minden szakában ki lehet adni. Mindenki látja a rombolást, melynek végét egy-egy országos nagy tragédia szokta képezni. Állításomnak elég világos finaléja az Orosz—Japán háború. Mert ha a nemzetek során végig néznünk, azt látjuk, hogy a számbeli szaporodás, kultur intézmények fejlettsége és a nemzeti erő önczeret annál magasabb fokon áll, — minél kevesebb alkoholt fogyaszt valamely nemzet.

Nemzetünk a fogyasztás terén a harmadik helyet foglalja el s szerintem ez az oka, hogy kultur intézményeink is elmaradtak.

Magyarországon, minden törvényszék, járásbíró-ság és szolgabíró-ság mellett van egy sok esetben kényelmel berendezett fogház. A költséges szamaratimuk és tébolydák ma holnap elérik a gimnáziumok számát, de elég van varnagya, melynek sok közegéből hiányzik a templom és iskola, van benne azonban 2—3 korcsona. Mennyi pénz megy a méreg patikusok kezébe palinkaért, mely pénznek rendeltetése az ehöz család táplálása lett volna! Mily nagyok a közteher viselés különböző ágaiban a hátralekők. Hány jó módú gazda vándorolt ki és megy tonkre, szintén látjuk a statisztikából.

A küzdelem mindössze egy egy meoldó szabályrendeletből áll, melyet évekig nem hagynak jóvá, vagy ha jóvá hagytak, akkor végrehajtása elmarad a végrehajtott közegek nemlörődümségén. Mert ellenkező esetben nem fordulna elő a nap bármely órájában, hogy az a gyermek menjen palinkaért, aki még nem tudja moshova az utat, csak lakásuktól a koszmáig s nem fordulna elő, hogy közegjel eloljáróságok hivatalos helyisége előtt részeg iskolás gyermekek fetrengjenek, kik a közegjel korcsában vették a mérget. Európa legtöbb államaiban a részegség maga már büntetendő cselekmény. Magyarországon a részegség és palinka enyiltő körülmény a büneseteknél s ezt minden alkalommal fel is használják.

Pillantsuk meg azonban a társadalom másik oldalát is. Vételkedesnek mondható, a társadalom jözan részének keresztény alapon álló buzgólkodása.

Látjuk a tiszta erkölcsű, gondos családokat. Látjuk ama nőket, kik ellenkezőleg azokkal, kik mindent a felvilágosítástól várnak s családi kötelességeik helyett a nő jogát keresik, az evangelium és vallásosság áldó meglevel keresik a segítségre szoruló, züllött szerencsétleneket.

A törvényhozás buzgólkodása, midön reformálja az igazságszolgáltatást, segíti az iparosit és gazdát. Ingyensíti a népoktatást. A patronoge egyesületek kezdik üdvös munkájukat, hogy az enyhébb bünö-

sók és első esetbeliek ne a megátalkodott gonosztevőkkel zsinfoltassanak össze. A gyermek-védelem felkarolása. A keresztény női egyesületek. Ingyen lej, napközli otthonok, menhelyek, leteleházak mind-mind sietnek a társadalom szegényeinek segítségére.

Szervekednek a hitelszövetkezetek azon céltal, hogy a kis embert megmentésük az uszortától. A fogyasztási-szövetkezetek pedig azért, hogy ellen-szulozzák a kereskedők tulkapasait. Egy szóval a társadalom nem nézi tetlenül a testén ragdó férgek pusztítását, hanem a hatalommal karöltve igyekezik meglegedettséget és erkölcsi alapot teremteni a saját kebelében.

A nagyjában elmondott társadalmi viszonyok hatása alatt álló s a társadalmat alkotó családi élet-ről kell véleményét alkotni, melyet nagyon nehéz volna külfömben megtenni, ha a gyermekek nem jömmének segítségünkre, kik a családnak tükrei.

Ha 20—30 évre visszatekintünk, — a földmives és iparososztály fölvol volt a modern felvilágosító eszméktől, embertársai megbecsülésében és törvénytisztelében élt. Megeledetti, takarékos, Istenfélő és erkölcsös volt. Házi ipara és kevés birtoka fogalkozást nyújtott egész családjának. Elötudta állítami ruházatának nagy részét. Ételme egyszerű és tálpláló volt. Okosan és takarékosan élvén, becsületben me-öszültek. Mert akkor a munka és kötelesség teljesése volt az első. Nem pedig az élvezet és gyönyör, melynek gyermeke a munkakerülés és hanyagság.

Igy látuk az egyszerű földmives gazdát, így az iparosit és tisztviselőt, kik szorgalmuk és takarékos-ságuk gyümölcséből iskoláztatták gyermekeiket, vagy az iparos pályán igyekeztek öket tisztas állásokhoz juttatni.

Büszkek voltak — de nem hivalkodók — arra, hogy az ifjakból ök csináltak embert. Viszont az ifjakban is élt a spártai becsületesség. Nem henge-tek, mint ma, az Isten tudja, mily kínosan átver-gódt osztyaikkal s tudományuk sem a vásált nad-rág és tarka harisnya divatos viselésében merült ki. hanem kötelességgrudásban, az idősebbek meghal-gatásában és az azok iránti tisztelben. A hiala nem frázis volt, hanem együtt járt az elismeréssel és szá-kseg esetén a viszonzással: Most pedig az Én anyagi boldogulása leszorit minden erkölcsi érzést.

(Folyt. köv.)

A Budapesti Hirlap politikai változásáról.

A Budapesti Hirlap egy idő óta a Tiszrendszer eszközevé lett. A „meggyőződés” folytonos hangoztatása mellett támad és kisebbit a közéletben szereplő oly férfiakat, kiknek politikai jöhiszeműséghez kétség nem fér. Míg régebben a nemzeti mozgalomnak volt szószólója,

— Jaj, nem merem ...

— Maffa! — kiáltotta az asszony. — Alljon oda, ne engedje el ...

— Fölragadta a nagy kefesepröt. — A remegő állatka szembefordult vele. Pici teste didergett a félelemtől s élenk-lekete, parányi szemében akkora kökörgöngös állt, hogy Vas Andris tanár urnak észorult a szive és megragalta a kefesepröt szerelmese kezében.

— Ne ... ne bántsa ...!

— Ugyan! — kiáltotta a szép asszony megütközve. — engedje, tanár ur ...

— Ne bántsa!

És nem engedte el a sepröt. Nem is a kezével, hanem a szívével fogta.

— Hadd fusson szegényke ... Neki is élnie kell ... amiért eger ...

A seprö fölött pillanatig tartó küzdelem támadt. — Hiszen oly kedves ... és az Isten teremtménye ... neki az a ... bizatása ... hogy eger legyen ... — hangzott Vas Andris tanár ur töredezett beszéde, de a szép asszony kirántotta a kezéből a sepröt nevető haraggal!

— Ugyan kérem ...

És az életéért reszkető egérkére sujtott. Egyszer. Kétszer S hogy a kicsi, morzsálopó szájacskja megszünt rángatózni, fölnevetett valami lelketlen gyönyörrel ...

Vas Andris tanár ur visszaült a fotelba s a fejét a tenyerébe hajtotta. Megnyilt előtte egy láthatatlan kárpit. Piros arca megcsápadt és maga elé bámult. Elöretekintett és mégis hátránézett: a multba, mikor ő ingyenes diák volt a szürke szeminariumban, kicsi, kúchezett, beteges deágyerek, ki megszárdt cipzokon jobbmódu gyermekek morzsáin elődött, mint az a kis egérke, amelyik odabent most az életével fizette meg vakmerőségét, hogy éhségét csillapítani akarta ...

De Vas Andris tanár ur konokul hallgatott. A percek üdve elröppent. Vontatottan indult meg a beszéd:

— Mindenkinek megvan a maga baja. Látja, tanár ur, nem is hinné, hogy mennyi bajom van ezzel a lakással!

— Hogyan? — kérdezte gyöngöden Vas Andris tanár ur.

— Régi, rozoga épület, tele van egérrel ...

— Egerrel? — hebegte.

— Egerrel.

— Persze, kellemellen ...

— De mennyire! Összerágnak mindent ...

Most Vas Andris tanár ur tett egy misztikus kijelentést:

— Könnyen lehetne segíteni rajta ...

— Hogyan?

— Költözzék be a városba ...

— De hová?

Vas Andris tanár ur megszéppent.

— Hát ... hát ... valahová ...

Pedig úgy érezte, hogy ezt kellene mondania: asszonyom, legyen a feleségem és én egérmentes lakásról fogok gondoskodni ... Hallgatott A szép asszony az ajkába harapott, aztán anygali türelemmel mosolygott a leendő férjre:

— Jöjjön, nézze meg a rózsáimat ...

Kifelé indultak. E pillanatban sikoltás hangzott a szomszéd szobából.

— Jaj, Istenem! ... Naccsága!

— Mi baj? — szaladt be az asszony. — Vas Andris tanár ur pedig az ajtóig.

— Mi történt?

— Eger ...! — kiáltotta a kicsi szolgáló

— Hol?

— Ott ... a sarokban ...!

Halálra rémült egérke cincegett a szoba sarkában — Ússe agyon!

S megkockáztatta a vakmerő célzást:

— Bár mindig ...!

Elakadt.

— Nono! — mondta Adorjánm vidám nevetéssel s ezzel a beszéd egyelőre komoly dolgokra tereledött, holott a szép asszony a mondat másik felét is várta. A háztartási gondjai kerültek szönyegre, a szabadban való lakás előnyei és hátrányai, aztán a magányos asszonyok unalmas órái ... Vas Andris tanár megjegyezte:

— Bizony rossz lehet — egyedül!

— Maga is egyedül van ... — nevetett az asszony.

— Csakhogy én férfi vagyok!

— Annál rosszabb ... Mi mégis inkább tudunk segíteni magunkon, de maguk, bizony, elhagytak lehetnek ...

— És kiszolgáltatta a háziasszonyok zsarnokságainak! — tört ki Vas Andris tanár úrból.

— Ne szolgáltatassák ki magukat. Ezen lehet segíteni ...

— Hogyan?

— Nösüljenek meg ... Maga is. Más is ...

És akkor ...

Ragyogó szemét lesütötte.

— Én megnősülnek, ha ...

Finom diszkrét sóhaj lebbent el a szép asszony piros ajkáról. No, most jön a vallomás! Érezte Vas Andris tanár ur is, hogy most folytatnia kellene: ... ha maga a feleségem lenne ... de egyelőre még nem kockáztatta meg, csak sóhajtott egy nagyot és elhallgatott.

Ránézett a szerelmes asszonyka, családottan és szemrehányóan nézett rá, mert csakugyan ezert Vas Andris tanár ur becsületes lelket és jó, magyaros arcát. Tekintetével ezt kérdezte: miért nem szólsz?

most nagy szemforgatóssal — önmaga hirdetés érdemelt — ágaskodik a hatalom mellett. Jelentése érdekesebb az a cikk, mely 1898. dec. 18-án jelent meg s a Tiszákról szólott s mely főbb részeiben következő:

Magyarország újabb politikai története két nevezetes politikai fordulattól tud. Az egyik a vérvó Haynaué, aki zsinoros magyar dolmányban és darutólis kalapban jelent meg Pest utcáin. — A másik Tisza Istváné, aki nemzeti érdekek vizéről egyetlen szólással átevezett a nemzettel szembenállónak hirdetett erősség parancsnoki pályájához. Azóta van, hogy politikai szemérem nélkül szinte napirenden van a politikai elvek nyílt és megfízett elárulása.

Főfelé abszolút szolgálatkészség, lefelé lájthatatlan zsarnokság; mindent a hatalomért a maga számára, és semmit a hatalomból a mások számára. Ez a politikai principium ült győzelmi tort kormányzatának minden tételében, amelyek általa a nemzet, mindig a maga és hozzájárulói számára szerzett és biztosított politikai hasznokat, donációkat és jövedelmező kormányzati befolyásokat.

Az öreg Tisza — így nyilatkozott róla csak a napokban egy nagy ur, akinek módjában volt szíve fenekére nézni — ma már egy politikai csontváz: ijesztő, rossz, mulatt fölidéző, halála emlékeztető. Hideg kietlen és zordon, de izom nélkül való. Inca van, hogy ma már csak olyan korcs-szülöttnek, oly vértelen alkotmányjogi — fattyúnak adhatott életet, aminő a tisztán ható tényezőkre támaszkodó javaslata. Töle magától nem volna ok a félelemre, ha nem volna mellette a fia iskolájának kétségkívül mesterét fölülmuló tanítványa, Tisza István gróf.

Kimutat időpontot az iju Tisza életéből, amikor a nemzeti aspirációk vedelmére csak közkatonának is szegődött volna? Ilyen telen ő nem fordult meg. De mindig és mindenütt ott volt, ahol a nemzeti tevékenységet el kellett nyomni, ahol a nemzeti lelkesülést beteg fantazmagóriának kellett csufolni és legelől járt egész ijan azok közt, akik az ugynevezett közgazdasági tevékenység által meg többszöröztek valomnak s mindig látták fegyverét villogni ott, ahol apjának és magának politikai pozíciót biztosítani kellett.

Most hallottuk tőle a tanítást: előj-

tegn... Ő az... Saját maga... a gunyve... mert a csontokodó pajtasok őt is „egér” nek nevezte, hogy folyton cipőt rágással, s hogy szürke, kopott, szegényes ruháján szegyenkeze, el-elbujt előlök! Szegény, te szegény egérke... A mult minden bősérsége fölkel a lelkelen, a sok éhség, a sok maggalatas, a lengernyi csufolodás, gúny, megvetés, amiben része volt mindenkül e földön... El-mettet fájdalmak kelttek előre szívében és tüzel-egyeként számtották végig a lelkét, aztán esend lett, lezongása tompa bánatba olvadt, csak egyet érzett, azt, hogy a szíve elhagyott, csak azt müntha most a teküdnék odabent megöve...
— Dobja ki! — hallatszott.

Hódó mosolylyal lépett ki az asszony. De meg-dáblant.

— Mi az? ... Ön sir?!

Egy tündöklő könyvesepi éppen akkor gördült le vas Andris tanár ur orcáján.

— Egy egérért? — hangzott didergő nevetéssel.

— Egy „egér”-ért? ...

Hideg és nyers volt a szava. Órájára pillantott és fölállott.

— Hogyan? Már elmegy?

Már nem sirt. Hüvösen és udvariasan mosoly-gott.

— Boesásson meg, nagyságos asszony... Men-nem kell. Különbön elkésem az óráról...

Kezet esokolt és elment. Az asszony sápadtan nevelt utána. Máskor, mire kiment az udvarról, biz-szer is visszamosolygott és most...

Csak egyszer nézett vissza szomoruan. A kapu-ból. A vidám kalaplengetés helyett szomoruan, ün-nepélyesen köszönt:

— Isten veled!

tani a közvélemény minden följajdulását a Tisza-rendszer Nessus-ingében égő nemzet részéről a sajtóban, a népgyűléseken s a parlamentben. S mert ecdőszert a parla-menti szólasszabadság még el nem koboz-ható, halljuk tőle a másik tanítást: a tör-vényhozás az országgyűlésen kívül is gyako-rorható.

Valóban rettegve gondolunk arra a le-hetőségre, hogy Tisza István gróf a kor-mányelnöki székbe kerülhet. Micsoda al-kotmányjogunk van, ami még el nem por-lott, micsoda szabadságunk, ami még nincs elnyomva? Mi vár még rombolásra? Ez Mind veszendőbe juthat vele és általa. Van ehhez képessége és tettereje bőven, önzése is. Esze sivár és kietlen, a szíve nihilista szív.

Nem meggyőzni, hanem elnyomni. Nem megnyerni, hanem terrorizálni. Nem kibéki-teni, hanem kényszeríteni. Nem az erények-kei, hanem a bűnökkel operálni. Nem a nemzeti, hanem az egyeni érzékenységre támaszkodni. Nem erkölcsi, hanem materia-lis érdekeket felkölteni. A nemzet számára nem jogokat szerezni, hanem tőle elkobozni. Az önálló tevékenységet nem támogatni, hanem lehetetlenné. A nemzetet nem ki-elégíteni, hanem éhségre szoktatni. Nem az ellenállást, hanem a lemondást hirdetni. És mindezt a józan és bölcs, az óvatos és szá-mító gyakorlati politika jelszavaival meg-okolni — ime, ez a Tisza-rendszer az al-kalmazásban és ennek most az első kato-nája Tisza István gróf.

Ez a lap a magyar sajtó „tekintélyes” organumának tartja magát. Olyan nagyot változott politikai arculata, mint egykor a Friss Újságnak. Az a korruptió, mely ná-lunk uralkodik, lehetővé teszi az ilyen — fordulatokat.

Nyílt levél

Nagyságos Incze Domokos országgyűlési képviselő urhoz.

Nagyságos Uram!

Az 1910. évben megtartott általános kép-viselő választások alkalmával a csikszentmar-toni választókerület választópolgárságának többsége, — a mely többség mikénti létrejöttének módját nem ismeretem, hisz ez az egész or-szag előtt ismeretes — Ön országgyűlési kép-viselővé választotta.

On ezen időben programbeszédében mindenütt azt hangzolta, hogy bár egy poli-tikai párthoz sem tartozik, azért mint a füg-gelenségi eszmék harcosa fogja szolgálni a parlamentben a nemzetet, s így választókerü-letének is — érdekeit.

Szóval Ön partonkívül függetlenségi pro-gramot vállalt a mandátum megszerzése al-kalmával s bizonyára — mint a következő-nyek mutatják azért, hogy megválasztása se felülről, se pedig alulról elháríthatatlan akada-lyokba ne ütköznek.

Jól számított.

Az akadályok leküzdöttek: a többség „prae-parált” bizalma Önre esett. Ön képviselő lett.

Mi azt hittük, hogy Istentől adományozott tehetséget, a melynek felhasználására az akkori partkeretek Ön előtt sziknek bizonyultak, — oly módon fogja érvényesíteni, hogy abból a nemzetre esőtől fog hullani az áldás.

Hitünkben eselődünk

On programbeszédében azt ígerte, hogy küzdeni fog az ingyenes népképzésért, a kepe megváltásért, az erdőtörvény revíziójáért az igazságosabb adókulcs megállapításáért és vég-gül — a mit legelőször kellett volna megem-lítenem — a választói jognak a nemzeti sup-remacia fenntartása mellett való legrészesebb ki-terjesztéséért.

Hogy a választás titkos legyen-e jövőre, vagy sem, arra nézve — emlékezetem szerint a saját jól felfogott érdekében nem nyilat-kozott.

Sok mindent ígért Ön még ezen kívül is, — a mit különösen a nemzeti munkapártnak tagjai ígérték meg

Két éve már, hogy a nemzeti munka pártja feléle áldásos működését megkezdette: s On ezen idő alatt megválasztásokról lett ígéretei kö-zül csak egyet váltott be: nem lépett be a nemzeti munkapárt országos körébe. Legalább tudtunkkal nem.

Vagy talán azt is csak azért mulasztotta el, mert a belepési nyilatkozat megírása „mun-kába” került volna?

Sok minden válosítatlott meg e két év alatt, de mi — kik újságot is szoktunk olvasni — soha sem láttuk On nevét azok között, a kik érdekeinket szóvá is tették a parlamentben s a kik azokért küzdöttek is.

Az az — böcsönatol kérek — olvastuk neha az On nevét is, de csak az „Ország-gyűlési értesítő”-ben névszerinti szavazások al-kalmával — a távollétek között.

On „parton kívüli” programmal vá-lasztatlott képviselővé s On „parlamenten kívüli” képviselő lett.

Nap-nap után várva vártuk újságunkat, hogy a nemzet igazáért küzdő ellenzék táborá-ban Ont is megpillanthassuk. Csaldós esaldó-dasra ért.

A midőn láttuk, hogy parlamentünk ellen-zéke, mint egy ember áll a nemzeti munka-párt romboló munkja elé, s On még ekkor is távol maradt a harcsterről, a mi eddig csak balsejtem volt bennünk, tudatta vált az, hogy On is a nemzeti munkapárt átkos politikájának esendes társává szegődött.

Meg nem cölhalott igazság, hogy ki nincs velünk, ellenünk van.

Gróf Tisza István — a geszti Caesar — törvény erejű — házszabályunk felrugásáival a törvény kötelező erejének galját szeltörte s az így lamadt résen, mint pusztuló ár nyomult át a munkapárt, mindzút izze-porra zuzta, a mi alkotmányunkból annak 40 éves halódása után meg fennmaradt.

Az árnak ellenálló ellenzék képviselőket rendörökkel hurcoltatta ki a hatalmi mamoban uszó munkapárt segédlete mellett az örjngő Caesar — Tisza.

Gépfegyver, rendőri piztoly, esendörkard, huszárló akadályozta meg az érdekeinkért küzdő népképviselőket a parlamentbe jutását.

Hol volt Ön ekkor képviselő ur?

Azt hittük, hogy ezen alkotmányunkat ért szörnyű támadások Ön is a küzdők csoportjába álltjak.

Ismétellen eselődünk.

On — ugylátszik — fél a kormánytól (On tudja miért) s azért nem állott a küzdők cso-portjába s ezért nem merete velük együtt kiál-tani, hogy: ne tovább!

On függetlenségi elvekkel lépett fel kép-viselőnek, azzal is választatlott meg. Hogyan szolgált a nemzeti függetlenség ügyét? Vagy tán atallotta Apponyi Albert, Juszt Gyula, Karolyi Mihály gróf, vagy Zeliy Aladár zaslója alá állani?

Hogyan változhattak meg az ön elvei ilyen rövid idő alatt oly rettenetesen?

Vagy tán nem ér rá politikával foglalkozni? Akadályozzák ebben közgazdasági tevékenység-gei? Akkor tessék lemondani a mandátumról s átadni oly egynek, aki a képviselőséggel járó kötelezettségek teljesítésére ráér.

A képviselőnek „nagyságos” címhez, a havi fizetes nyugtájának megírásához és a pénz felvételére vonatkozó jogokon még kötelezett-ségek is járulnak. Erkölcsi kötelezettségek, a melyeket teljesíteni kell?

Hogyan teljesítette csak kötelezettségeit ön az elmult két év alatt? Nagyon kérjük sziveskedjék minket is, választó polgarokat egy beszámoló keretében felvilágosítani.

Avagy tán bokros elfoglaltsága, a mely a képviselői kötelezettsége teljesítésében gátolják, ebben is megakadályozzák?

Meg ez esetben is kerületének 2 év után két-fél órácskat adozhat.

Beszámolóját várva várjuk.

Csikszentmárton, 1912. jul. 27.

Egy választó polgar.

VÁROSI ÜGYEK.

A városok fejlesztése. A belügyminiszter e héten terjesztette be sa csonka képviselőház penteki ülésében tárgyalta és ellogadta a városok fejlesztéséről készített törvényjavaslatot. A javaslat egyfelől megakarja valósítani azt, ami a városok érdekében már ma megvalósítható, más-részt a fejlődni akaró városokat megakarja sza-badítani azoktól az egykor korlátlanak szant

rendszabályoktól, amelyek ma már inkább csak akadályozzák azokat fejlődésükben. E célból a javaslat a városok fejlesztésére szant a nyolc-millió koronáig emelkedő államsegély elosztását tervezi, de értelmetlenül hagyja a miuff évben mar kiutalt két millió koronás hányadot.

A nyolc millió koronából elsősorban négy millió fordítandó a városi rendőrségek fejlesztésére 38 millió korona éventéint szétosztandó a városok közt különböző közmunkák elvégeztetésére végett 150.000 korona évről-évre a belügyminiszter rendelkezésére marad a felmerülő rendkívüli szükségletek elintézésére. A rendőrség országosan fog szervezettelni és a belügyminiszteriumban felállítandó országos rendőri központból fog működtetni. Természetesen a rendőrség államotitása, vagy állami támogatása nem minden városban egyszerre, hanem fokozatosan fog megtörténni. A börtendet a belügyminiszter állapítja meg.

A városoknak éventéint megadandó államsegély nem fog a belügyminiszter kegyétől függéni, mert a már egyszer megállapított államsegély megvonását, vagy redukálását csak a törvényhozás rendelheti el. Minden vitás ügyben nem a miniszterium, hanem a közigazgatási bíróság dönt.

Csikszereda város 13.000 koronát kapott. **Börgyár Csikszeredán.** Folyó hó 23-án délelött a vármegyeházán kisébel tanácskozási teremben értekezé volt az alapítandó börgyár tárgyában a főispán ur elnöke mellett.

A gyűlésen László Gyula iparkamarai titkár fejtette fel a börgyár nagy közigazdasági jelentőségét s egyszerűsind az iparos osztály boldogulását is személtőt tartva, utált a hanyatló timár kisipar és iparos osztály megmentésére.

Az értekezet elyben kimondotta, hogy a timár ipar, mely a székyei földön meg egyedül vármegyénkben maradt fenn a gyariparral szemben hovatovább hanyatlék s ezért célszerűnek és hasznosnak tartja, hogy a timár kisiparosok egy gyár kötelekébe felveve, a börgyár meg-alapítassék.

Majd Stodola Ferenc a miniszteriumból küldött vandortanító ismertette a börgyár alapításának szükséges előfeltételeit s különösen a kereskedelmi társaságok két ismertebb formáját, a szövetkezetet és a részvénytársaságot s kérle az értekezetet, hogy a szövetkezeti formát fogadja el.

E kérdés felett hosszabb vita keletkezett s végül határozatképen kimondotta az értekezet, hogy ha a csiki timár iparosok saját erejükkel képesek lesznek a szükséges tőkét összehozni, akkor alapíttassék meg a gyár szövetkezet alapon, ha pedig 2 hónapi zárós határidőn belül az alapító összehozható nem volna a timárok köréből, akkor részvénytársasági alapon a tőkepenzes közönség bevonása mellett teremtessek elő a szükséges tőkét. Az értekezet egy hét tagú bizottságot választott melynek feladata lesz a timárok körében az alapítókat összehozni, s hét hónapon belül az értekezetet összehívatni.

Ennek a bizottságnak elnöke Fejér Sándor alispán tagjai László Gyula iparkamarai titkár, Gál József tákpt. igazg., Dr. Ujlásusi Jenő polgármester. Dabzek Sándor, Albert Antal és Kelemen Elek timármesterek.

H I R E K

Előfizetési felhívás.

Kérjük a mélyen tisztelt olvasóközönséget, hogy lejáró előfizetéseiket megújítani s az esetleges hátrálékos előfizetéseket befizetni sziveskedjenek, nehogy kénytelenek legyünk a lap szét-küldését a hátrálékosoknak beszűntetni.

— **Kinevezések.** A marosvásárhelyi kir ítélőtábla elnöke dr. Sipos László közig. gyakornokot a tábla kerületébe díjas joggyakornoknak nevezte ki és beosztotta a gyergyószentmiklósi járásbírószághoz.

A vármegye alispánja Szentgyörgyi Rózsika és Bálint Margit díjtalan iroda gyakornokokat díjnokokká nevezte ki és szolgálatfételre beosztotta előbbi a gyergyótölgyesi utóbbi a székyvízi járásba.

A vármegye főispánja Zöld József gyergyótölgyesi járási díjnokot székyvízi járásba imokká nevezte ki.

— **A csikszentmártoni kerület országgyűlési képviselője** Ince Domokosról azt írták a pesti lapok, hogy a szövetkezett ellenék megállapodása ellenére részt vett a képviselőház f. hó 21-iki ülésén. Most már igazán kíváncsi lehetek rá mindenké, hogy milyen párhoz is tartozék voltaképpen Ince Domokos, mert a

munkapárt némi kárörömmel ellenzékének tartja és hirdeti. — a szövetkezett ellenzékhez pedig Ince Domokos nem érez semmi tartózkodás-ot, mert határozatait betartani nem tartja szükségésnek. Hát tisztelt képviselő ur, hova is tartozék ön voltaképpen? Beküldetett.

— **Értesítés.** A helybeli r. kath. főgimn. igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az I—III. osztályba az előjegyzések július hó 1—5. napjain d. e. 9—11. óráig lesznek, még pedig 1—3-án a helybeli és vidéki kath., 4—5. nap-jin a más vallásuaké. Az előjegyzéshez értesítő könyvecske, születési és ujraltási bizonyítvány szükségés, a felvételi díj 2 K.

— **Felvétel internátusba.** A székyudvarhelyi m. kir. főreáliskolával kapcsolatosan egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internátus szervezett, melynek célja az ide felvett a főreáliskolában járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni. Ezen internátusban a jövő iskolai évre több megüresedő fizetéses helyre pályázat nyitatték. Az egész díjasok egy iskolai évre 450, a mérsékelt. díjban részesülök pedig 350, vagy 250 K tartási díjal fizetnek. Azok a szülők vagy gyámok, kik kel ő maga viseletli és előmenetelli fiaikat, illetőleg gyámoltjaikat az internátusban felvételnéi ohajtják, m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez címzett, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyújtják be f. évi július hó 5-éig. Bővebb felvilágosítást készség-gel küld az igazgatóság.

— **Vármegyénk alispánja** közhírré teszi, hogy Csikvármegyében a m. kir. Belügyminiszter urnak 1912. évi február hó 16-án 185323—911. szám alatt kelt elhatározásával engedélyezett új főszolgabírószág az 1912. évi július hó 1-ső napján működését megkezdí. Az új járás székhelye: Szépvíz nagyközség. A járás területéhez tartoznak: Szépvíz, Csikszentmihály, Gyimesfelsőlök, Gyimesközéplek és Gyimesbükk nagyközségek; a csikszentmiklósi és csikdelnei körjegyzések, melyek közül az előbbihez Borzsova és az utóbbihoz Csikpálta kisközségek tartoznak. Közhírré teszi továbbá, hogy ugyanezen napon Csikszentkirály és Csikszentimre nagyközségek a kászonalesiki járáshól kivételtéven, a felsiki járáshoz lesznek átsatolva.

— **Egy főhadnagy balesete.** Hutiray Gyula honvéd-főhadnagy, ki nemrég az itteni honvédzászlóalj tisztje volt, jelenlegi állomás helyén, Pozsonyban szerencsétlenül járt. Lovaglás közben lova megbokrosodott s leveste a lóról, súlyos sérüléseket szenvedett. Most élet-halál között lebeg.

— **Háromszék megyei ember Jassy város alpolgármesteri székeében.** Bukarestből jelentik, hogy Károly király a napokban írta alá azon dekretumot, amellyel Románia második városának, Jassy-nak egyik alpolgármesterévé Könyia Károly háromszék megyei származásu, magyar eredetű embert nevezett ki.

— **Uj fűrésztelék.** Csikvármegye közönsége, — mint magán erdőbirtokos nyilvános kerésen alapján eladta az Uz és Verecsiki völgyre hajló, arekajn háromzerkettyszázhetvenhárom holdnyi erdőszéket 3.307. 500 koronáért. A megvásárolt erdőtermekek feldolgozására az Erdélyi k. kereskedelmi részvénytársaság a csikesekefalvi határban fűrésztelcepet épít és ennek az Uz-völgyben létesítendő fetrakó állomással való összeköttetésé érdekében gőzüzemű keskenyágúvagyony erdei iparvasut építésére kért engedélyt.

— **A csikszeredai izraelita fiókhítköz-ségnek anyahitközséggé** leendő átalakítását vall. és közokt. min. a napokban engedélyezte. Ezen anyahitközséghez tartozék már most az egész vármegye zsidósága, kivéven a gyergyótölgyesi járás községeiben lakó zsidókat, kik ezentul is a gyergyótölgyesi anyahitközséghez fognak tartozni. Kötelek azonban mindkét anyahitközség 6 hónap alatt képesített rabbit választani és bejelenteni.

— **Testvér gyilkosság.** Rác Aron és Rác Balázs testvérek csikszentmihályi lakosok tenyókarókat szállítottak Gyimesfelsőlökre s midőn a szállítás díját kifizették, Rác Balázs a Rác Aron jutalékát is átvette ennek tiltakozása dacára, ami felett összeszó-lalkoztak s midőn 1912. jun. 12-én este 10—11 óra közötti időben a görbepataki uton hazafelé mentek, összeverekedtek Rác Aron az öcsését Rác Baláz testvérel agyonverte. A mint a boncolás alkalmával megállapította a bíróság 23 vágást mért fejésével a tet-testvére.

— **A katonák lthton maradnak.** A helybeli honvédzászlóalj az idén nem megy el a szokásos ezredgyakorlatra. Ugy látszik, a kormány mindemitt zavargásoktól tart s azért rendelte el a gyakorlatok elhagyását. A bakák örülnek a „kivételés állapot”-nak.

— **A csikszeredai ügyvédek körében** mozgalom indult meg az iránt hogy az ügyvédi kamara a törvénytelenségek elütésére végett rendkívüli közgyűlést tartson. Az erre vonatkozó kérénynt a vármegyében lakóügyvédek közül már 31-en írták alá.

— **Vadászok jutalmazása.** Az 1911. évben elejtett farkasok uton a földmivélsügyi miniszter következé jutalmat küldötték meg vármegyénkhez: Ruzsina Tódor, Iliszán Mihály, Puskás Bálint és Péter Árpádnak 30—30 K és Csiby Rebendics Ferencnek 150 koronát. Ez ártalmas vadakból már csak a jutalmakra való tekintettel is többet pusztíthatnának el vadászaink, kiknek rémes kalandjaikról háborzongató dolgokat van bő alkalmunk hallani.

— **A vármegyeli alkalmazottak fizetésrendezése.** A csonka képviselőház e héten megszavazta a vármegyeyi tisztviselők fizetésjavításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat lényeges rendezése az, hogy az első osztályu aljegyzői állások a VIII. fizetési osztályba való meghagyás mellett, másodfőjegyzői állásokra szervezettelnek át, a vármegyeyi másodfőjegyzői a VIII. fizetési osztályban eltöltött 12 évi szolgálat után a VII. fizetési osztályban előléptethető és hogy a jövőben a IX. fizetési osztályba sorozott aljegyzők és árszakéji jegyzők a másodosztályu aljegyzők karát alkotják. A első osztályu vármegyeyi aljegyzők a X. fizetési osztályban eltöltött 6 évi szolgálat után a IX. fizetési osztályba előléptethetők, a vármegyeyi aljegyzés 8 évi szolgálat után a VIII., a vármegyeyi tiszti főjegyzés 12 évi szolgálat után pedig a VII. fizetési osztályba léptethető elő. A vármegyeyi főlevéltáros és allelváltáros ha főiskolai képességgel bír, évi 300 korona pótlékban részesül. A főszolgabíró 10 évi szolgálat után a VII. fizetési osztályba, a másodosztályu szolgabírók 6 évi szolgálat után a IX. fizetési osztályba léptethetők elő. Nagyobb törvényhatóságok alispánjai szolgálati pótléket kapnak, a kisebb vármegyeyk alispánjai szintén megfelelő, de kisebb pótléket kapnak. Az alispánok szolgálati pótléke 5 évenként emelkedik. Az első pótlék 200 korona, a további osztályokban 400 korona. A törvény életbeieptetésével megszűnnek az összes működési, személyi és drágasági pótlékek. A tisztviselők fizetésügyében a végsőfórum a közigazgatási bíróság.

— **Iparkamarai közgyűlés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1912. évi június hó 28-án (pénteken) d. u. 3 órakor, saját székházában teljes ülést tartott.

— **Vesztett kutya garázdalkodása.** Gyimesbükkön e hó 25-én egy vesztett kutya több állatot és egy kis leánykát, nevezetesen az Oltján György hét éves Mária nevű gyermekét megmarta. A hatóság intézkedett, hogy a kis leány gyógykezelés céljából a Pászteru intézetbe szállíttassék Budapestre.

— **Szaj- és körömfájás** veszély újból fenyeget. A vész alul csak nemrég szabadult fel az ország szarvasmarhatenyésztésére. Az utolsó alkalommal a Rómániából való állatespempeszt révén Csik és Háromszék megyékbe indult újjára e kör, most pedig a Dunántulról jön a hír, hogy ott a szaj- és körömfájás rohamosan terjed. Óva intjük a gazdaközönséget, hogy a legelső megbetegedést azonnal jelentsek a hatóságnak, hogy az még a baj tovább terjedése előtt megtehesse a megfelelő védő intézkedést, különben öszre újra pusztítani fog a vármegye állatállományban.

Eladó

Csikszeredában több jókarban lévő épület u. m. ház, sütőlház, csűr, istálló és sertés elő f. évi **Julius 3-án (szerdán) délelött 9 órakor** nyilvános árverésen, esetleg szabadkélzéből is eladatik. Addig is érdeklődni lehet

Füleki Irméné Csikszeredában.

2—3 gimnáziumot

végzett jó családból való fiú tanulóknak felvétetik **POTOTZKY PÁL** női és férfi divatüzletében.

KOMBINETT JATEK

A szaliban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt, és nagyot, fiatal és öregot, szegényt vagy gazdagot egyaránt minden szórakoztat. — Mindenütt kapható.
Gyártja: a „Cserépgyár” R. T. Kismányán.
Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt baltván fenntartani, a célra övadékképes és 26—11 agilis képviselőket keresünk.
A budapesti raktár telefonszáma 170—68.

ÁRA
1
KORONA

Bérbeadó

esetleg eladó egy uri lakás, a Mikó-utcában (15. sz.) négy szoba, konyha, kamarával. Értekezni lehet Mikó-utca 12. sz. alatt.

VARÁZSFUVOLA.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „varázsfuvola” rendkívül kelle mes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottafizetettel, dalokkal tölve, ajándékkal együtt csak 4 korona.
Csukis Wagner a „Hangszer-Király” ország-szerte elismert legelsőbb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. Gyorsjavító műhely. Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

KINCSET ÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bél-működést szabályozó, nemkülönbön a legmakacsabb gyomorhajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.
Minden gyógytárban kapható.

Lapok, u. m.: Budapesti Hírlap, Az Újság, Magyar Hírlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papirkereskedésében Csikszeredán.

ÉRTESÍTÉS,

Tudomására hozom a nagyérd. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktárt tarlok mindennemű

eserépkályhákból.

Elvállalom mindennemű eserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, átalakítását és takarítását, továbbá fürdőkadak és falburkolatok kirakását fajene porcellánból és minden szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkismeretesen eszközölök. Vidékre is kelő felvilágosítást nyújtok.

Értekezni lehet Michna Rezső és Veje cégnél Csikszeredában.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC eserépkályhás.

ÜJDONSÁG!

ÜJDONSÁG

Óra és Ékszer!

Iparművészeti üjdonságok ötvös munkák gyári áron alul beszerezhetők BRASSÓI SCHAPIRA ARNOLD fiók-üzletében Csikszereda, Kossuth L. u. 254. sz. Szabad meglekintés vétel kényszer nélkül. Dús raktár arany és ezüst svájci zseb- és ingó-órákban teljes jótállás mellett, valamint női- és férfi óraláncok, függők és alkalmi ajándékokból u. m.: dohány- és szivartárcák, ezüst séta pálcák, szipkák és látszerek stb.

Arany és ezüst törmelékek a legmagasabb arakban becsrel euk esetleg megvételnek. — Minden szakmába vágó javisokát a legredukáltabb munkadíjért teljes jótállás mellett elvállalok — Levél általi meghívásra a t. vidéki vevőimet is szívesen meglátogatom. Tisztelettel:

SCHAPIRA ARNOLD.

Van szerencsem tudomására hozni a helybeli és vidéki nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredán

Új Cukrászdát

nyitottam POTOTZKY MÁRTON ur házában, hol naponta frissen készült sütemények, torták, cukrok, jegeskávé és fagyalt kaphatók.

Elvállalok esküvők, zsurok, bankettek s más összejövetelek alkalmával sütemények, torták, párfék és fagyaltok szállítását a legújabb formák szerint a legjutányosabb árban, úgy helyben mint vidékre is.

Tisztelettel:

Jakab Ödön.

3—2

Értesítés!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy Csikszeredán (a Nagy Dohánytöze mellett) már meglévő könyv-, papir-, író-szerkereskedéssel kapcsolatos

Könyvnyomdai üzletemet

folyó év július hó 1-től saját helyiségembe (volt „Kossuth”-kávéház) helyezem át. — Midőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására hozom, egyben tudatni kívánom, hogy új helyiségemben Könyvnyomdám a legmodernebb gépekkel szerelem fel s így tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy szakszerűség tekintetében kifogástalan üzletemet becses megbízásaival és pártfogásával megtisztelni méltóztatsek, mivel szakképzett-segom által minden jogos kívánalomnak pontosan meg fogok felelni.

Kiváló tisztelettel:

Szvoboda Miklós.

A legszolidabb kiszolgálásba vesz részt mindenki.

Értesítés.

Van szerencsem egy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű vásárló közönségnek szíves tudomására hozni, hogy üzletemet, amely ezeltől fűszer, csemege, liszt, csemege különlegességek, olaj, festék, ásványvizek és disznú árukkal volt berendezve, most újabban kibővíttem

konyhaberendezési cikkekkel

is. Kapható mindennemű edényféle, evőeszközök olcsóbb és jobb minőségben, ugyszintén üvegárukban és csinos majolika tárgyakkban, üvegkészletekben, és dísztárgyakban, továbbá a padló behúzó olajnak úgy nagyban, mint kicsinyben való elárúsítását, a Grell Károly-féle süteménynek raktárát, úgy kapható, mint nála: 6 drb 20 fillért, azonkívül még mindennemű rum és édesített italokat jó és finom minőségben, panket feké, mázak, padló tisztító vas lorgács és más vegyszeli cikkekben is.

A nagyérdemű közönség, hogy meggyőződést szerezhessem, úgy kérem, személyes látogatásaikkal megtisztelni.

Tisztelettel:

Pototzky Andor

A bevásárlásokat kívánata házhoz szállítom.

HALTENBERG BÉLA

:: kelme és szörmeifestő vegytisztító és gőzmosó gyára KASSA. ::

Szíves tudomására hozom a Csikszereda város és vidéke nagyérdemű közönségének, hogy gyáram képviselőt

Máthé József

női dival kalap és rövidáru kereskedőnek adtam át.

Elvállalok uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő- és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csippke és szörmek vegytisztítását és festését.

Ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását a legzebb kivitelben,

Szállítás és csomagolás díjtalan.

Szíves megbízásokat kér

Haltenberg Béla.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkekben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőröndök olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- és Omega zsebrórákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövé

ékszerekből

Továbbá látszerési cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készítenek el.

GÉPÜZEMŰ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozást asztalos mester utakra készítő gépei által méretekelt munkadíj ellenében

HIRDETESEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadólívatat.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ósforrás“

Csikvármegye területén
egyedüli elarsító hely Csikszeredában:

úrv. Nagy Istvánné Zöldfa-venéglője

hol mindennap frissen csapolva poharunkint kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. é. hölgyközönségnek hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dohányzó mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divatcikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izletes díszítését és átalakítását. Gyaszkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő modor: fűzőt, hátegyenesítőt és mell-tartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A n. é. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, n. m.: érc- és fakoporsók a legegyszerűbbtől a legliszebb kiállításban, szemfódelek könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyaszfátyolok, gyertyák és szalagok, gyaszjelemékek stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű ércoporsók kizárólagos raktára. Díszes gyaszkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

Értesítés!

Van szerencsem a n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a díszítőnőm Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak

A n. é. hölgyközönség szíves partfogását kérve, maradok tisztelettel:

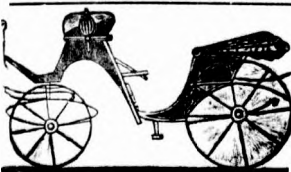
MÁTHEJÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwaldt Albert-léle ház).

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját készítményü felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli. Szalonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szőgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitos, butorbehuzás és díszítési munkák, matracok és paplanok; kész kocsik, szekerek, szánok és mindenféle töltött és teltellen butorok, a lehető legjutányosabb árakert; esetleg részlefizetés mellett is kaphatók. Saját készítményü ágyfotelek, ruganyos matracok, elegáns falakkal, valamint kocsi ülések stb. állandó raktáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrecia hámfőstő- és impregnáló zsebrórák fekete és naturszínben.

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hajtápolkban, manükür-készletekben, zsebkésekben, pénz-orszényekben és mindennemű különlegeségekben, valódi YES porcellán papler, Dinna sósborszes és Nostlé-féle gyernek táplisz, félerakata

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei illatszár- és piperekereskedésben
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuaszói Erzsébet SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A Hosszuaszói forrás kezelőségénél Csikszeredán.